

УДК48

Бараннікова Н. – ст. гр. ОВ - 108

Технічний коледж Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя

ПОЕМА В. СОСЮРИ "МАЗЕПА" В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Науковий керівник: в.в.к., викладач – методист Шот Г.Г.

Іван Мазепа – один із найвидатніших і найбільш суперечливих політичних діячів України. Його ідеалом була станова держава західноєвропейського типу зі збереженням традиційного козацького устрою. Спроба гетьмана І.Мазепи вирвати Україну з лабет московського царизму зазнала невдачі. Однак, незважаючи на невдачу гетьмана Івана Мазепи в реалізації визвольних планів, його вчинок залишив глибокий слід в українській історії і світовій культурі

Іван Мазепа –небуденна особистість, про те свідчить хоч би той факт, що про нього писали такі видатні письменники, як Лорд Байрон (поема «Мазепа», 1818), Віктор Гюго (поема «Мазепа», 1829), Словацький, Рилєєв, Олександр Пушкін (поема «Полтава»,1828-1829), Тарас Шевченко, Степан Руданський, Володимир Сосюра (поема «Мазепа»,1928-1959-1960), Богдан Лепкий («Мазепа» - трилогія)...

Щоправда, північні і західні наші сусіди образ Мазепи змальовували тенденційно. У Словацького він зображений звідником, аморальним красенем, а в Рилєєва і Пушкіна – підступним зрадником царя Петра І.

Поема В. Сосюри «Мазепа» написана в плані прямого протиставлення «Полтаві» Пушкіна. Поема являє собою поетично-романтичний малюнок біографії Мазепи з метою історичної реабілітації великого українського гетьмана. Поема виразно проти російська, хоч в опублікованих уривках подається ще тільки молодість Мазепи в ролі пажа при польському королівському дворі, задовго до його стику з Росією як гетьмана України. У сцені марення молодого Мазепи, пораненого у поєдинку з польським магнатом, Сосюра подає видиво цілої долі Мазепи, призначеного самим Богом стати оборонцем України і від Польщі, і від Москви. Ще в дитинстві він, навчений матір'ю(вона подається в поемі як втілення українського сумління Мазепи), вже добре знав, "як Вкраїну полонив поляк і, наче оводи ті злі, її обсіли москалі..."

Мати ж, уособлення українського сумління Мазепи й носій тенденції автора, говорить Мазепі:

Будь оборонцем України,
що на шаблюки точить рала.
Тебе народ і Бог обрали.

Громадянський подвиг В. Сосюри полягав у тому, що він сміливо й відкрито заперечив зраду Мазепи, бо зрада самодержавцю, тирану, поневолювачу українського народу – це не є зрада народові.

Образ Мазепи посідає вагоме місце у світовій художній літературі. А поема "Мазепа" В. Сосюри – це не тільки заповнення ще однієї "булої плями" в історії нашої літератури, а ще й актуальні уроки для нас.